

برگردان :ح. حارث

برگرفته از نشریه J.W

«چه» اقتصاد دان

۴۸ سال قبل «ارنستو چه گوارا» ، کمونیست و قوناندان انقلاب بحیث رئیس بانک ملی کوبا منصوب شد. ده سال پیش زمانیکه جسد فنا ناپذیر «ارنستو گوارا» در بولیوی کشف و به کوبا انتقال داده شد ، کمپاین جدیدی وسیع تبلیغاتی در سراسر جهان براه افتاد: با نام تصویر او ، لباس ها ، ساعت‌های دستی، تبلیغات سگرت، مشروبات الکلی و وسایط حمل و نقل آراسته گردید. زنده گی نامه های جدیدی از او به نشر رسید. همچنان تلاش صورت گرفت تا با افسانه و دروغ شخصیت انقلابی او را بی اعتبار سازند. با قرار گرفتن به ریاست بانک ملی کوبای انقلابی، جناح مدنی در بُنیاد از هم جدا گردیدند. جهانبینی مارکسیزم – لینینزم «گوارا» عامل اساسی آن پنداشته میشود. در دهه های اخیر کتابهای مختلف درمورد اندیشه های اقتصادی او به نشر رسیده است.

متخصص اقتصاد:

بتاریخ «۷» اکتوبر سال «۱۹۵۹» زمانیکه «ارنست وگوارا» کار خود را به صفت رئیس بخش صنعت کشاورزی آغاز کرد، همزمان وظیفه ریاست بانک ملی کوبا را نیز به عهده گرفت. با امضای خویش با اسم کوچک «چه» درپول کاغذی، که بیانگر انزجار او از پول بمثابة سمبول سرمایداری بود ، هیاهوو آشفتگی در سراسر

جهان به پا شد. این انتصاب باعث سوء تفاهات و افسانه‌ها حتی در نشرات کوبایی نیز گردید. در یک تجمع فیدل کاسترو از حاضرین سوال کرده: «که آیا در میان شما کدام اقتصاددان وجود دارد؟» در این میان «چه» جواب داد، فکر میکنم به یک کمونیست نیاز است. فیدل کاسترو در کتابی که در سال «۲۰۰۶» از او به نشر رسید این افسانه را رد کرد. انتخاب به جا صورت گرفته بود، زیرا «چه گوارا» یگانه قوماندان چریکی مجهز به دانش علوم اقتصاد بود. دوکتور طب، کمونیست، قوماندان انقلاب و رهبر قبلی ستون دوم اردوی شورشی، در فبروری سال «۱۹۶۱» وزیر جدید صنایع کوبا مقرر گردید.

«Paco Ignacio Taibo II» شامل افرادی میگردد که افسانه‌ها را تکرار میکنند، او در مورد شرح حال «چه گوارا» مینویسد: «چه» یک شخص خیال پرداز و ولگرد بود. او اقتصاد دان نبود، انجام پُست وزیر صنایع کوبا ضرورت عملی بود نه عامل تیوری. تهمت و افتراح در مورد دانش و «کارچه گوارا» اشاعه و ترویج میگردد. اما برخلاف، اندیشه و عمل او اوفول نکرد، تجربه و تحلیل او از سیستم اقتصاد سوسیالیستی مبداء تیوری جدید میباشد. «درسنامه اقتصاد سیاسی» اتحاد شوروی که در واقعیت الگوبود برای کشورهای دیگر سوسیالیستی، توسط او به تحلیل گرفته شده، به درد نخور و نامناسب خوانده شد. در مرکز ایده انتقادی او رهبری محاسبات اقتصادی میان مؤسسات دولتی، استفاده از ارزش های قانونی، نقش پول به مثابه وام و اعتبار و در نهایت سیستم محرک و یا انگیزه مادی قرارداد است. در مقابل او اصطلاح بودجه متوسط سیستم مالی را پیشنهاد میکرد. و ایده را انکشاف داد که با گذار از جامعه سرمایه داری به سوسیالیستی باید تمام بخش های جامعه را دربرگیرد و انسان آگاه در مرکز این تحول قرار داشته باشد.

رسیدن به کمونیزم نی تنها شیوه توزیع است بلکه آگاهی و خود آگاهی است، در غیر آن روحیه و اخلاق انقلابی تکامل نمی یابد.

در حدود پنج سال «چه گوارا» زیربنای اقتصادی کوبا را ایجاد کرد. همزمان «چه» شالوده تیوریکي گذار از جامعه سرمایه داری را انکشاف داد. البته اقبال شرایط برون رفت برایش زیاد مساعد نبود: کوبای مستعمره از سال «۱۹۰۲ - ۱۹۵۹» نی تنها از نظر سیاسی بلکه از نظر اقتصادی نیز بطور کامل وابسته به ایالات متحده امریکا بود. صنایع کلیدی مانند «نکل و شکر» صد فیصد در دست شرکت های امریکای شمالی قرارداد داشت. زمانیکه حکومت انقلابی اراده کرد، شرکت های صنعتی را ملی سازد با عکس العمل شدید ایالات متحده مواجه گردیده که تا امروز در تحریم شدید اقتصادی قرار دارد. حمله بالای خلیج خوک ها در سال «۱۹۶۱»، بحران راکت در سال «۱۹۶۲»، طوفان فلورا در سال «۱۹۶۷» که قسمت شرقی کوبا را ویران ساخت، مانع اعمار مجدد مؤفقانه کوبا گردیدند. علاوه بر آن در آنزمان انتقاد از سیاست اقتصادی «اتحاد جماهیر شوروی سابق» که تصور نزدیک شدن به جامعه کمونیستی را ادعا داشت، کار ساده یی نبود.

میراث «گوارا»:

منتقدین، «گوارا» را ایدئالیزم، تروتسکیزم و دلیتانیزم (آماتور و غیر متخصص) نامیدند. همچنان در عدم مؤفقانه صنعتی سازی کشور او مقصر شناخته شد. با در نظر داشت اختلافات در انتخاب راه درست، کشور کوبا با گذشت هر روز به کمک های نفتی و نظامی اتحاد شوروی سابق وابسته میگردید. که بالاخر باعث پذیرش نظم بازی اقتصادی اتحاد شوروی گردید. طوریکه بعداً دیده شد، این یک اشتباه بود. در اواسط سالهای «۸۰» نتایج منفی خویش را نشان داد. چه گوارا «۲۰»

سال قبل درک کرده بود و در تلاش تصحیح آن بود. البته بازسازی (Perestroika) در کوبا بخاطر از هم پاشی سوسیالیسم و برگشت به سرمایه‌داری نبود. بعد از فروپاشی سیستم جهانی سوسیالیستی، انقلاب کوبا تحت شرایط سخت اقتصادی و سیاسی پا برجا ماند. بدون شک سیاست مداران کوبا از رهنمودها و اصول «ارنستو چه گوارا» استفاده اعظمی نمودند.

www.ayenda.org